

Leidinger István polgármester ünnepi beszéde a Hősök Napján

„Hősi harcban estem én el, imádkozzál értem!

Ha majd regélsz tiéidnek békeidőn, sok bajokrul, hősi harcrul, ejts egy könnyet értem!”

(A Nagy Háborúban egy névtelen katona rózsa e sorokat egy fejfára, valahol Olaszországban.)

Tisztelt Megemlékezők, Hölgyeim és Uraim!

Május utolsó vasárnapja van, az jut először eszünkbe: gyermeknap. Pedig egy másik nevezetes nap is erre a vasárnapra esik, ez a Hősök napja.

Egy 1915-ös javaslat alapján az 1917. évi 8. törvénycikk emelte törvényerőre, és tette kötelezővé a hősi emlékművek állítását minden magyar településen. Aztán 1924-ben a 14. törvénycikk kibővítette ezt a törvényt, és a nemzeti ünnepek közé sorolta május utolsó vasárnapját, a Hősök Emlékünnepét.

Aztán rendszeressé váltak a megemlékezések, országszerte szaporodtak az emlékművek, rajtuk az elesettek neveivel. Majd hosszú évtizedekig a csend pora lepte be ezt a napot és bokrok az emlékműveket.

Változás 2001-ben volt, amikor az Országgyűlés elfogadta a 63-as törvényt, amely hivatalosan is kibővítette az ünnepet minden hős tiszteletére, akik életüket áldozták vagy kockáztatták Magyarországot. Május utolsó vasárnapját a jelen és jövő generációjának okulásáért a Magyar Hősök Emlékünnepévé nyilvánította.

Ezt az emlékművet Jankovits Gyula szobrászművész, sok más mellett a Gellért-hegyi Szent Gellért szobor alkotója készítette 1923-ban. A művész élete utolsó 15 évében Pomázon élt és alkotott. Első világháborús emlékművének modellje a pomázi tűzoltó parancsnok Freiszléder Árpád volt. Szép kiegyensúlyozott alkotás jól illik az életműbe, jól illik Pomázra. A művész háza és műterme a mostani Jankovits Gyula utcában volt. Sírja a pomázi katolikus temetőben található.

Tisztelt Jelenlévők!

Doberdó, Lemberg, Halics, Bukovina, Gorlice, Limanova, Szabács, Piave, Bovec...

Hosszan lehetne még sorolni: megannyi véres csatater, lövészárk és fogolytábor az első világháború színterein. Az első világháború alatt legalább 350 ezer magyar férfit hiába várt haza a családja. A Magyar Királyság területéről behívott katonák fele meghalt, megsebesült vagy fogságba esett.

Az elmúlt háborúban szinte minden magyar család érintett volt abban, hogy elveszítette valamelyik férfi tagját. Nem kaphatták vissza a szülők fiaikat, apjukat a gyerekek. Nem volt könnyű azoknak sem, akik itthon maradtak. Mély emberi tragédiákat kellett megélniük és életben kellett maradniuk.

Eltartani az öregeket és felnevelni a gyerekeket, az árvákat. Majd újjá kellett építeni az országot is. E kor emberei tudták mit jelent áldozatot hozni, mit jelent a hazát szeretni.

Nem honvédő háború volt sem az első, sem a második világháború. A nemzet fiai hősi magatartásuk közepette is áldozatok voltak.

Minden nemzedéknek, mindannyiunknak megvan a maga feladata. Nekünk is jut bőven – ha nem is háborúból – de küzdelemből és munkából. Hatalmas feladatokkal kell megbirkóznunk, amelyek megoldásához minden erőnkre, minden akaratunkra, minden elkötelezettségünkre szükségünk van.

Tisztelt Megemlékezők!

A hősökre, elődökre, rokonokra még abban az időben is tisztelettel emlékeztek, amikor ez tiltott volt. És bár bokrok takarták az emlékművet, voltak férfiak, akik levették a kalapjukat, amikor elmentek előtte, asszonyok, akik keresztet vetettek. Most büszkén áll a Hősök terén Jankovits Gyula alkotása, nekünk itt lakóknak, pomáziaknak, hogy emlékeztessen hőssé vált elődeinkre, azokra a pomáziakra, akik eltűntek a háború viharában, vagy idegen földben nyugszanak. Áldozatot vállaltak és áldozatok voltak!

De a hősök nem csak a múlt relikviái. A hőssé válás jelen korunkban – minden ellenkező nyomás ellenére – különösen szükséges és kívánatos, viszont nem könnyű. Ezért a neves hősök mellett ma a mindennapok névtelen hőseire is gondolnunk kell.

Ide sorolhatjuk azokat, akik a járvány elleni harcban életüket, egészségüket, szolgálatukat, tudásukat, szabadidejüket, nyugalmaikat, türelmüket adják a lakosság megvédéséért, megmentéséért. Kutatók, orvosok, ápolók, katonák, mentők, rendőrök, tűzoltók, pedagógusok, a kereskedelemben és a szociális területen dolgozók, önkéntesek, közszolgáltatásokat végzők, még felsorolni is nehéz, hogy kik és mennyien adták fel önzetlenül maguk és családjuk mindennapos nyugalmaikat, veszélyeztették életüket, ha kellett, hogy segítsenek másoknak, ha kell mentsenek másokat, hogy működtessék, a közszolgáltatásokat, a településeket, az országot, ellássák a lakosságot, gyógyítsák a betegeket.

De ma elsősorban azokról szólunk, azok előtt tisztelgünk, azoknak emlékét elevenítjük meg, akik esküjükhöz híven, fegyverrel a kézben, parancsot teljesítve estek el a hazáért.

Hajtsunk fejet előttük!